

2018.080

Archeologienota

Poperinge Ieperstraat 216

Verslag van Resultaten

Bert ACKE en Maarten BRACKE

13-6-2018

Titel: Archeologienota Poperinge Ieperstraat 216

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke en Maarten Bracke

Kaartmateriaal opgemaakt door Archeopunt gcv; Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18020 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2018E196

Intern projectnummer: 2018.080

Locatiegegevens: Poperinge Ieperstraat 216

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 35474,8 en Y: 172571,41; X: 35549,4 en Y: 172985,56

Kadastergegevens: Poperinge, afdeling 2, sectie D, perceel 678K (zie figuur 6)

Topografische kaart: zie figuur 4 en 5

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, assistent-aardkundige), Kris Van Quaethem (assistent-archeoloog) en Jurgen Buseyne (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 13/06/2018

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	6
2. BUREAUONDERZOEK	7
2.1. HUIDIGE TOESTAND	7
2.2. GEPLANEDE WERKEN	9
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	11
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	11
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	13
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	15
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	16
2.4. HISTORISCHE SITUERING	19
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	27
3. SYNTHESE	28
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	28
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	28
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM	29
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM	30
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	31
4. SAMENVATTING	33
5. BIBLIOGRAFIE	35
6. BIJLAGES	36

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Poperinge Ieperstraat 216 (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingrepen groter zijn dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.¹ Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

Figuur 2 Zicht vanuit het zuiden op het plangebied (bron: <https://www.google.com/maps>).

2.2. Geplande werken

Het ontwerpplan is te vinden in de bijlage, een uitsnede wordt hieronder weergegeven.

De bomen binnen het plangebied worden gerooid, de gebouwen worden afgebroken, de verharding wordt weggenomen. Vervolgens wordt de grond bouwrijp gemaakt en wordt een appartementsgebouw aan de straatzijde opgetrokken, alsook 5 huizen achteraan en garages zowel centraal als achteraan. Bij elke woning wordt een tuin en terras aangelegd. Er wordt langsheen de oostelijke perceelsgrens over de volledige lengte van het perceel een ontsluitingsweg aangelegd, zodat alle gebouwen en garages goed bereikbaar zijn. De tussenliggende ruimte wordt deels verhard, deels ingericht als groenzone.

Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied: rooien van de bomen, het slopen van de gebouwen, het bouwrijp maken van de percelen, aanleg wegenis en nutsleidingen, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen, groenzones en verhardingen. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. Algemeen kan uitgegaan worden van een verstoring tot 60cm diepte, met plaatselijk diepere sleufvormige of puntsgewijze ingrepen voor nutsleidingen en -voorzieningen en funderingen. Er worden geen kelders voorzien onder de gebouwen.

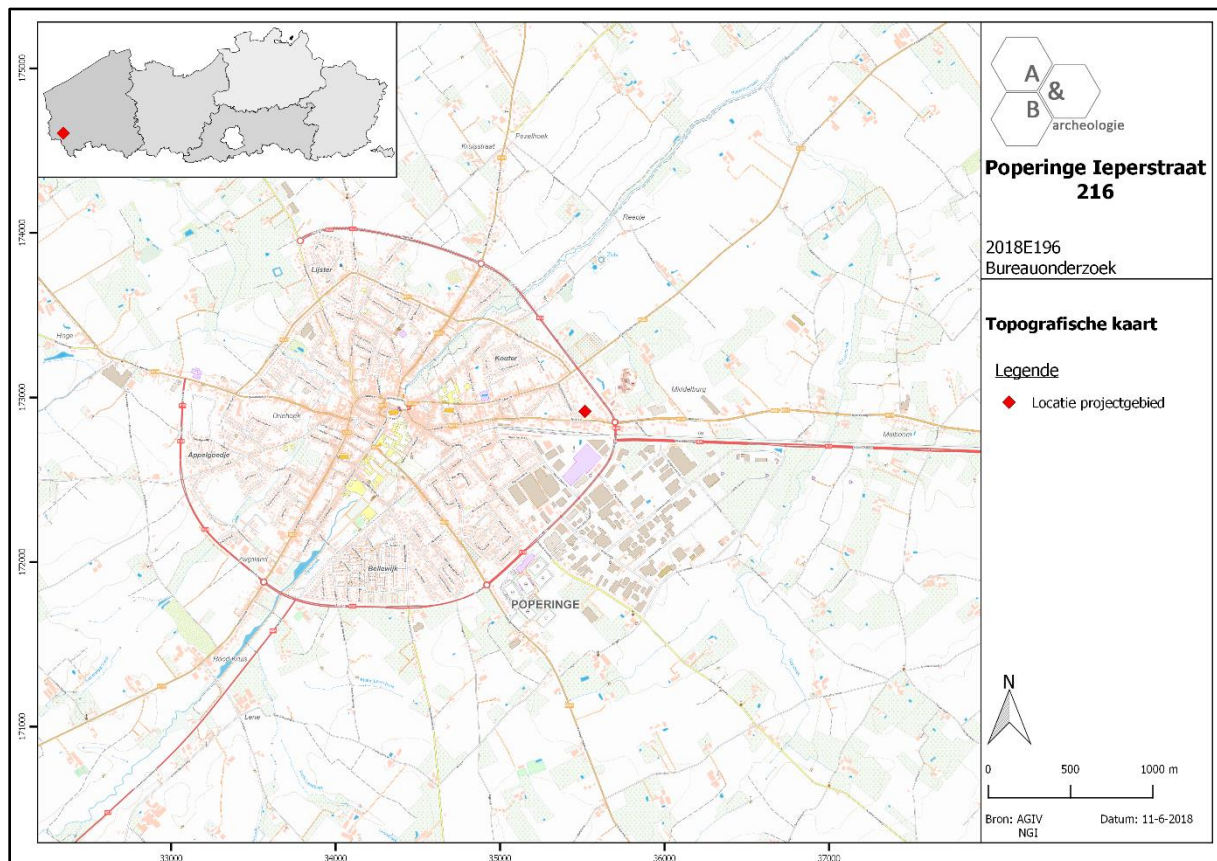
Figuur 3 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

2.3. Landschappelijke ligging

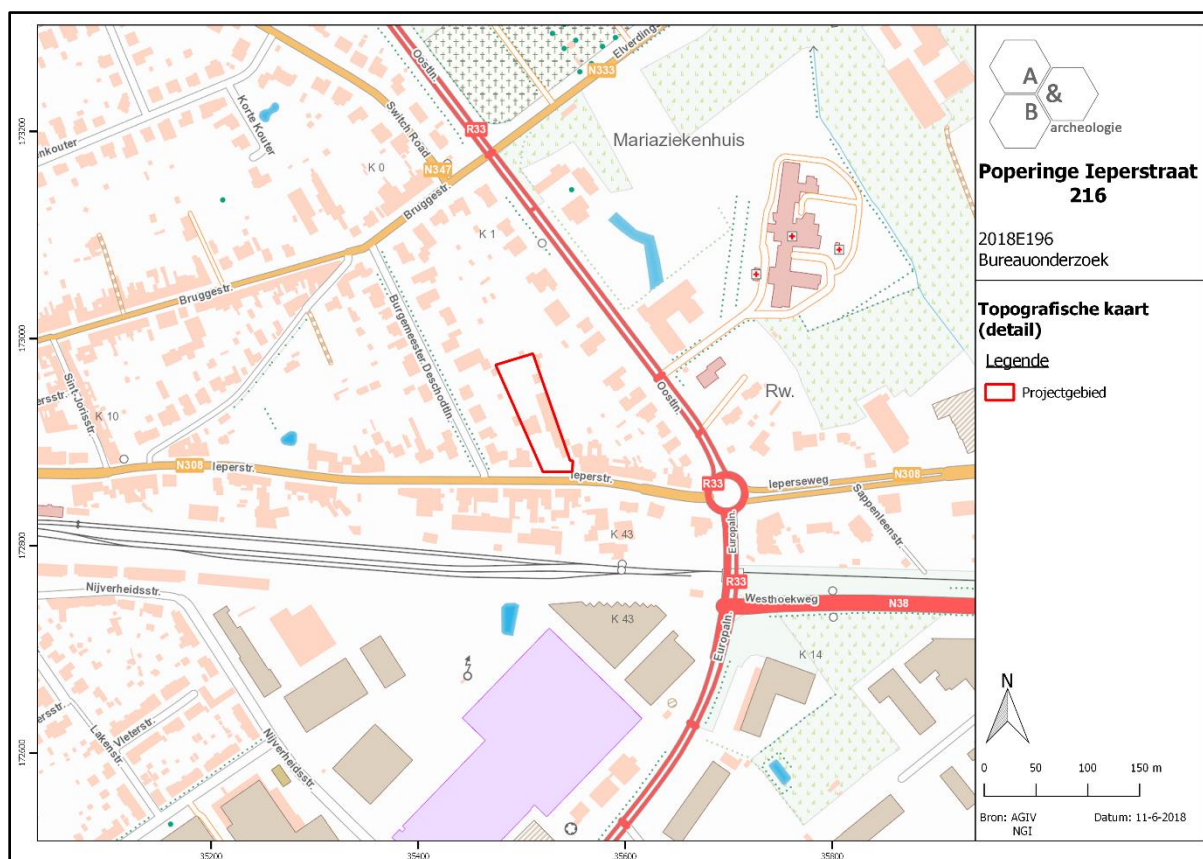
2.3.1. Topografische situering

Het projectgebied bevindt zich meer dan 1km ten oosten van het stadscentrum van Poperinge, langsheen de oostelijke uitvalsweg van de stad richting Ieper. Poperinge is gelegen in het zuidwesten van de provincie Oost-Vlaanderen, niet ver van de grens met Frankrijk. Ten zuiden van de Ieperstraat is de spoorlijn Poperinge-Ieper gelegen, enige afstand ten oosten van het plangebied bevindt zich de Oostlaan, een onderdeel van de ring rond Poperinge. Aan oost-, west- en noordzijde van het plangebied zijn tuinen en woningen langsheen de Ieperstraat en de Burgemeester Deschodtlaan (noordelijke zijstraat van de Ieperstraat, ten westen van het plangebied) te zien.

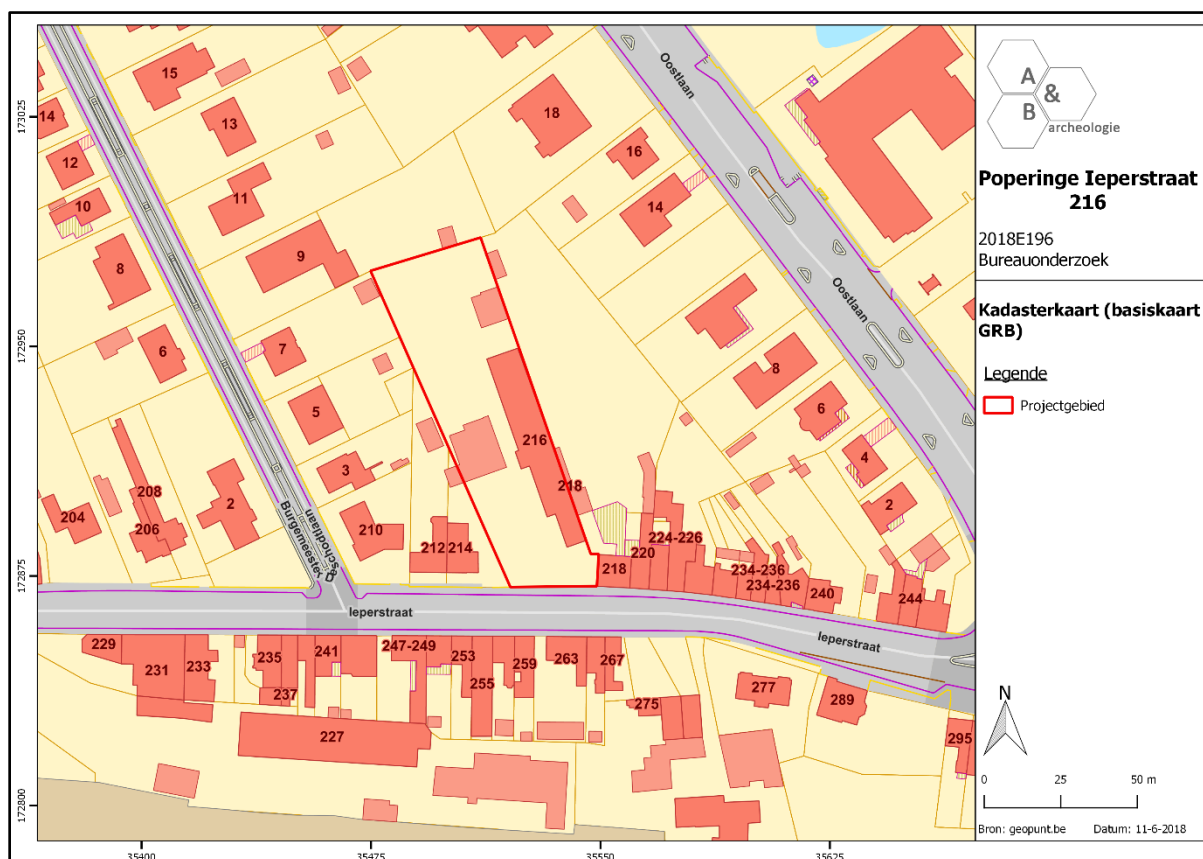
Op de bodemgebruikskaart van 2001 staat het plangebied aangeduid als 'Akkerbouw' en 'Andere bebouwing', wat niet geheel meer overeen komt met het huidige gebruik.

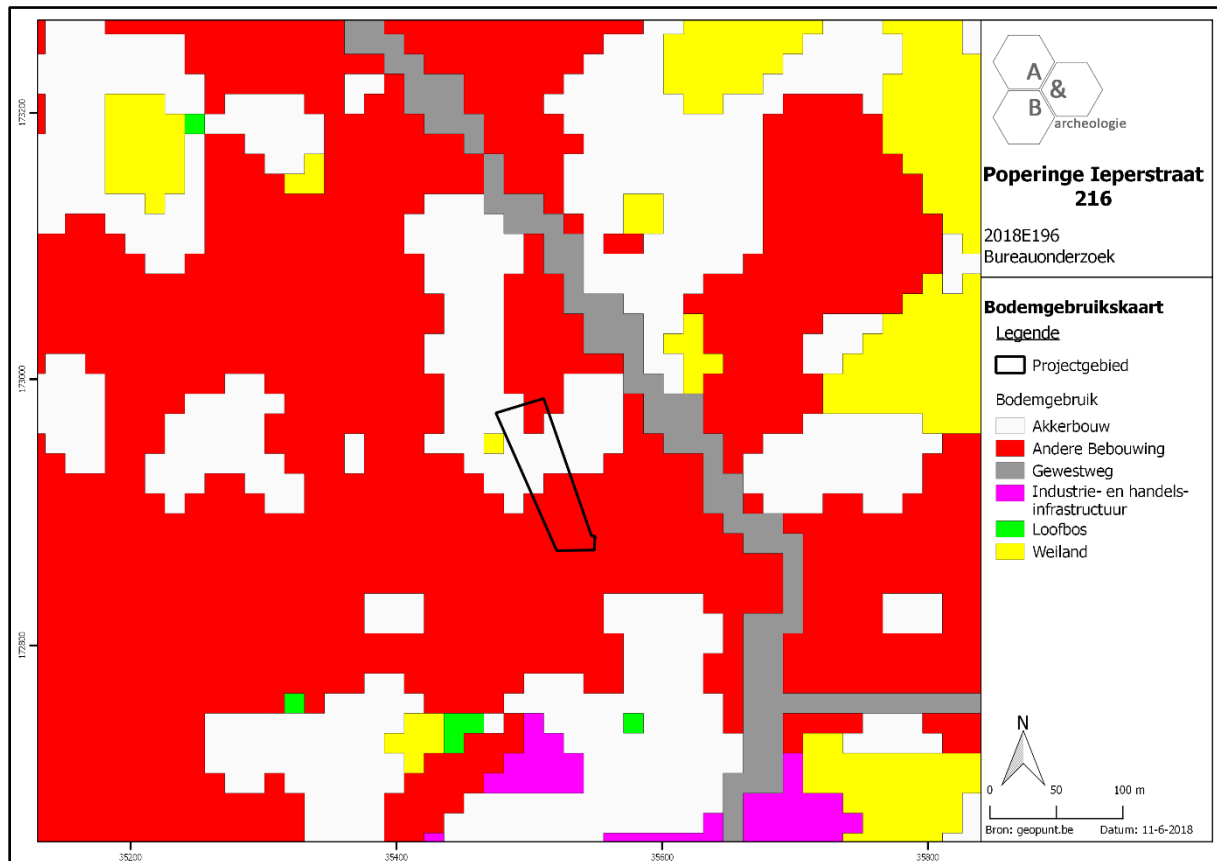
Figuur 4 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 5 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 6 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

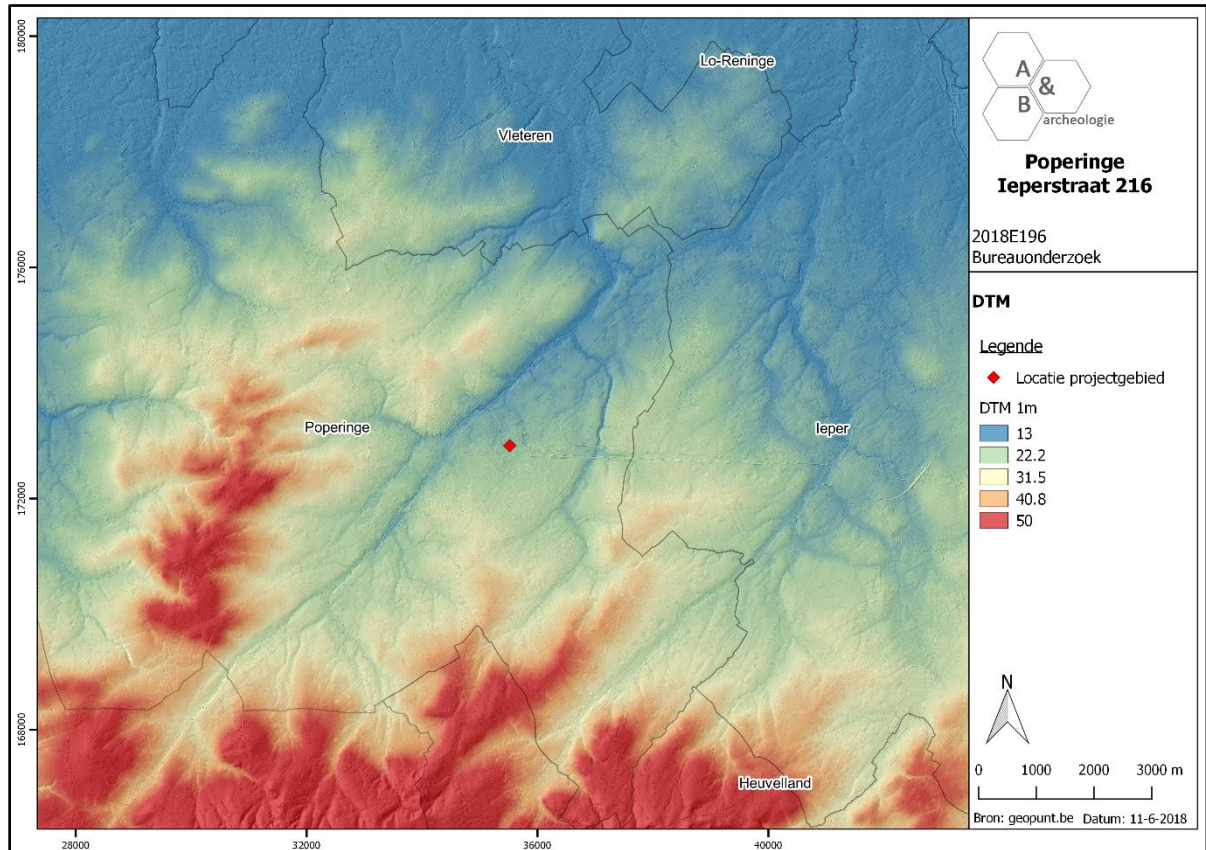

Figuur 7 Zicht op de bodemgebruikskartaal met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

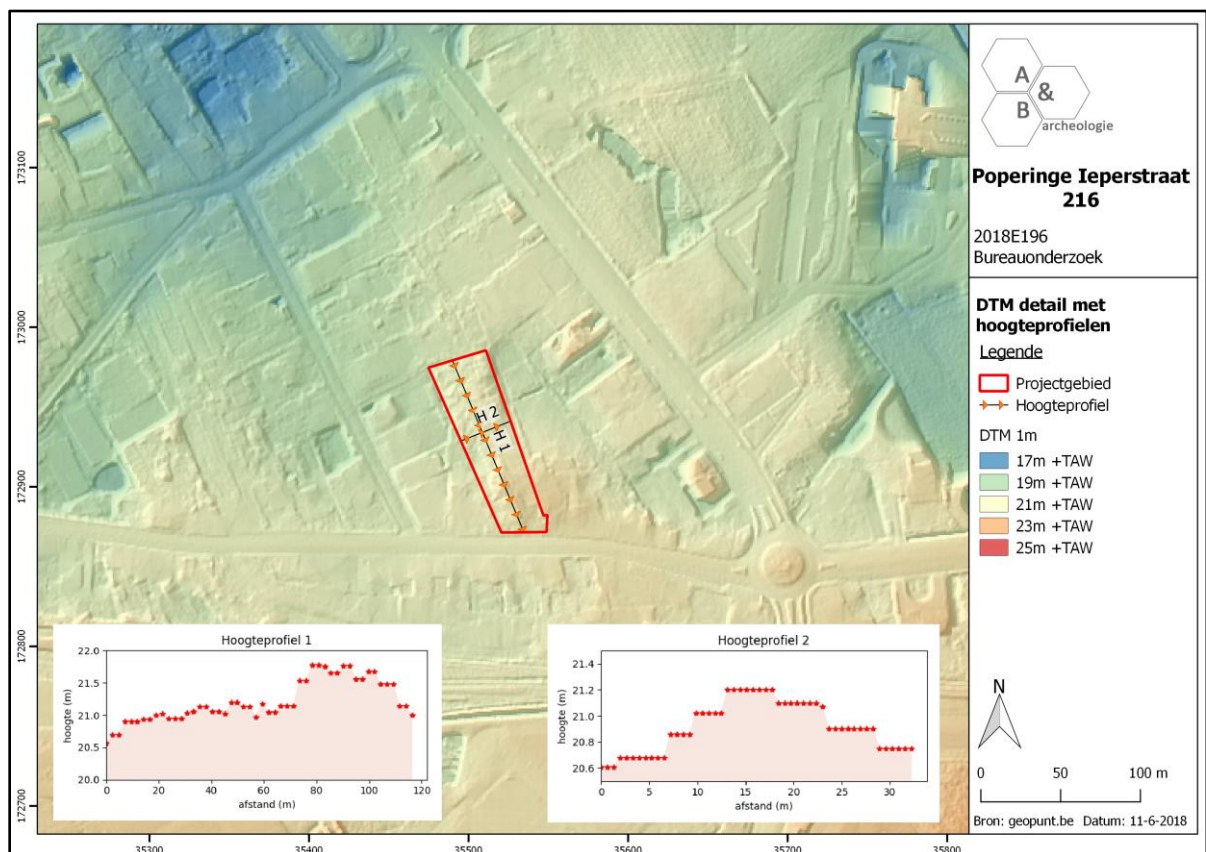
2.3.2. Landschappelijke situering

Poperinge is ontstaan aan de kruising van de Vleterbeek en de Romeinse weg van Cassel naar de Vlaamse kustvlakte. De Vleterbeek behoort tot het IJzerbekken en tot zandlemig Vlaanderen. Vochtige zandleem overheerst, maar er komt ook droge en natte zandleem voor en natte klei. Het centrum van de stad ligt op de kop van een rug tussen de vallei van de Bommelaarsbeek en de Vleterbeek, die in het centrum samenkomen.⁶ Het plangebied situeert zich daar enige afstand ten oosten van, ten zuiden van en buiten de vallei van de Vleterbeek. Zowel de noordzuid als de westoost doorsnede van het plangebied toont een geaccidenteerd maaiveldniveau, als gevolg van het huidige gebruik van de site en waarschijnlijk tamelijk recent ontstaan door menselijk ingrijpen. Het zuidelijke deel is opvallend hoger gelegen dan het noordelijke deel (ca. +21,50 à +21,75m TAW tegenover ca. +21,00m TAW), maar van een duidelijke recente ophoging of afgraving is waarschijnlijk geen sprake. Naar de Ieperstraat op zakt het niveau terug naar ca. +21,00m TAW. Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied wit ingekleurd, wat betekent dat er geen info voorhanden is. De wel gekarteerde percelen verder naar het oosten kennen een (zeer) lage erosiegraad.

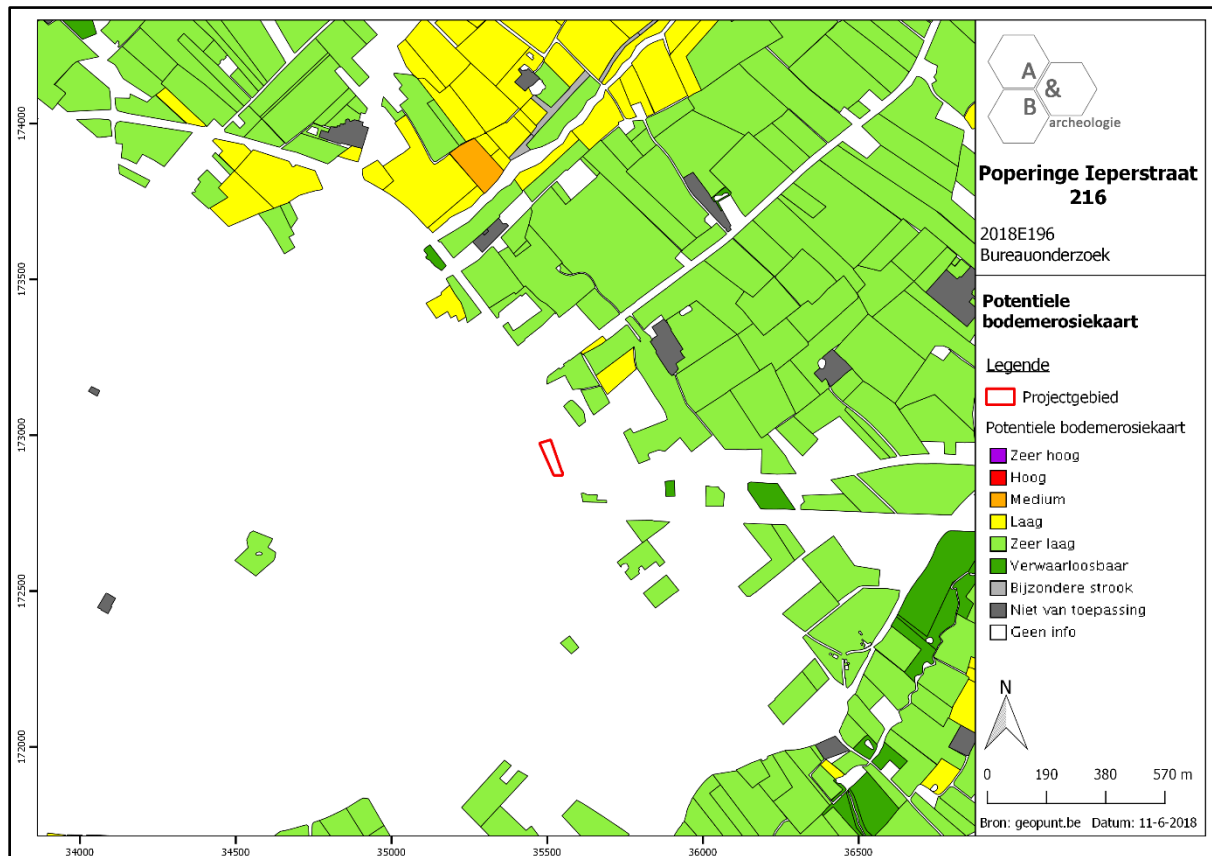
⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Historische stadskern van Poperinge* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300515> (geraadpleegd op 11 juni 2018).

Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

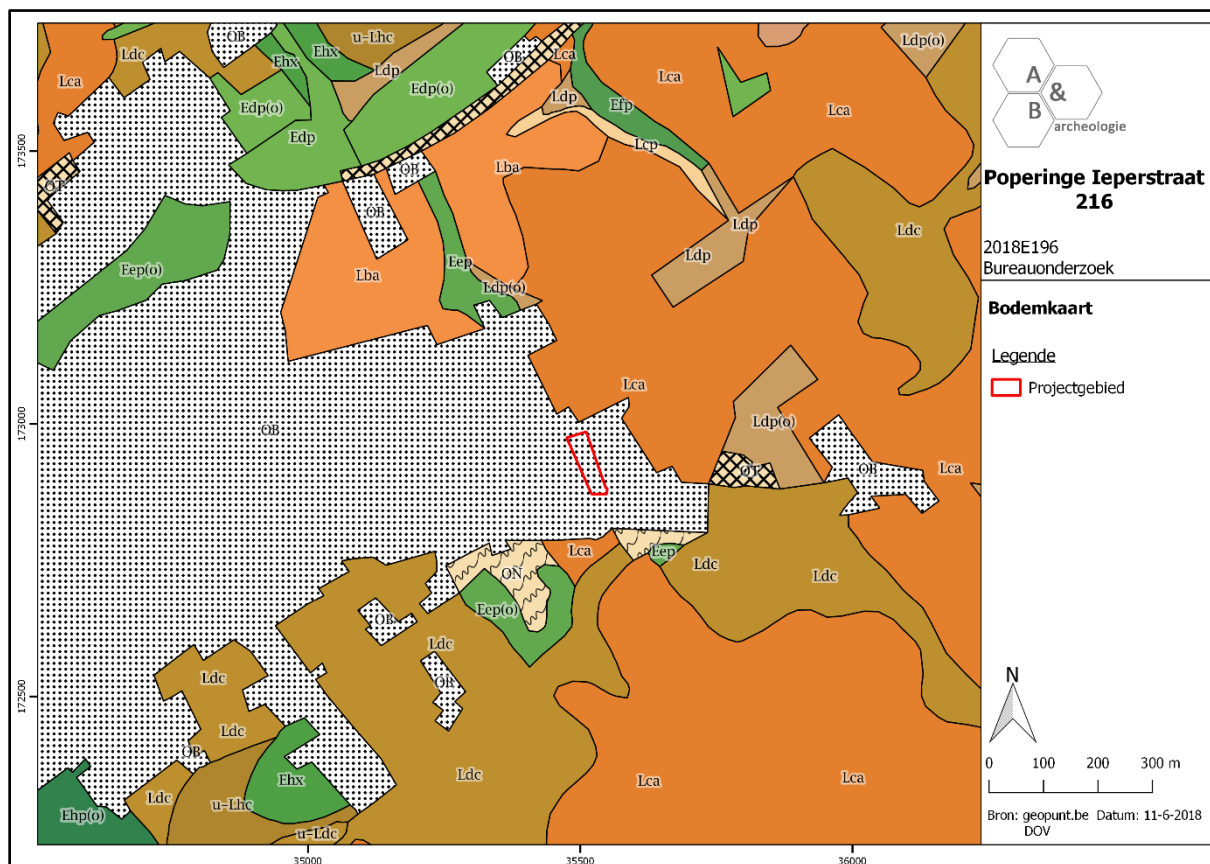
Figuur 9 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).

Figuur 10 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

2.3.3. Bodemkundige situering

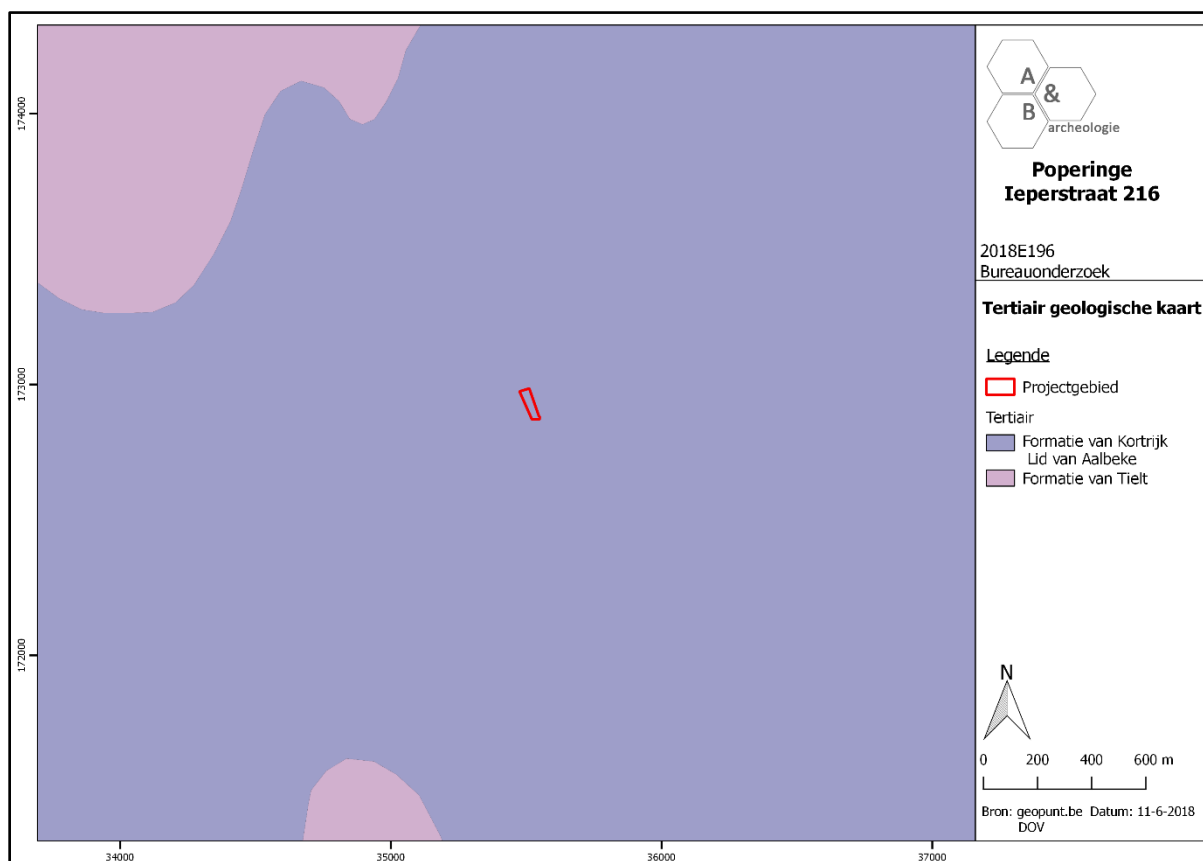
Op de bodemkaart wordt het plangebied gekarteerd als bebouwde zone, zonder verdere details. De meest nabije gronden zijn gekarteerd als Lca: matig droge zandleembodem met textuur B horizont. De Ap rust op een E horizont (ongeveer 40cm dik) of rechtstreeks op de textuur B. Deze textuur B is aangereikt met klei en sesquioxiden, het is een bruin zwaar zandleem. In vele gevallen komt een substraat voor op wisselende diepte. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120cm. Normaal hebben deze gronden geen watergebrek noch wateroverlast.

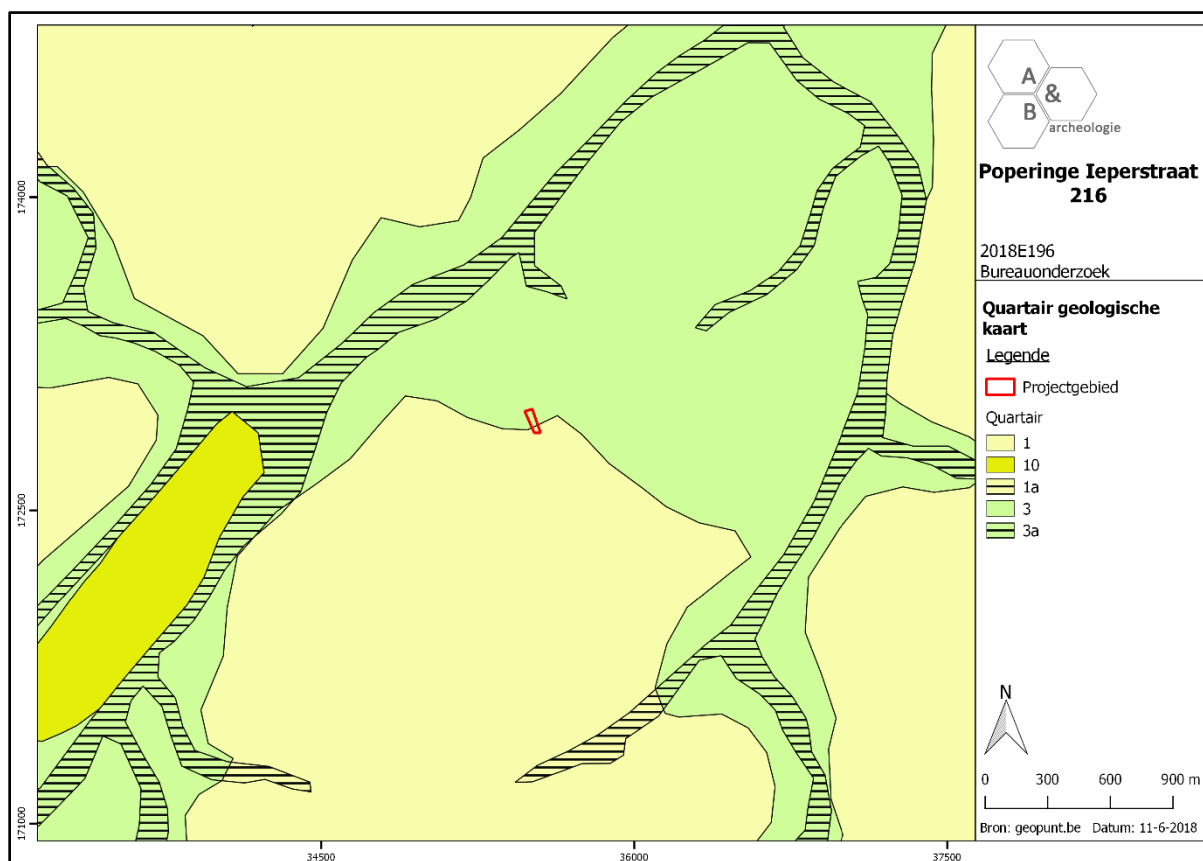
Figuur 11 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

2.3.4. Geologische situering

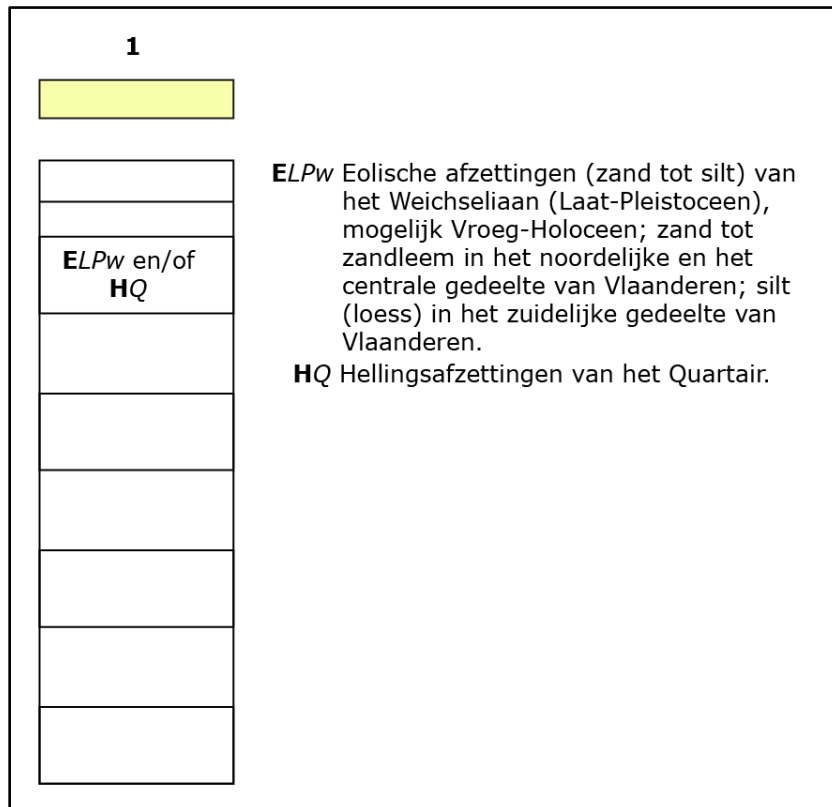
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Kortrijk, meer bepaald het Lid van Aalbeke: donkergrijze tot blauwe klei, glimmers. De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied bestaat uit het type 1 in het zuiden (geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (1)) en type 3 centraal en in het noorden (geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (3)). De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

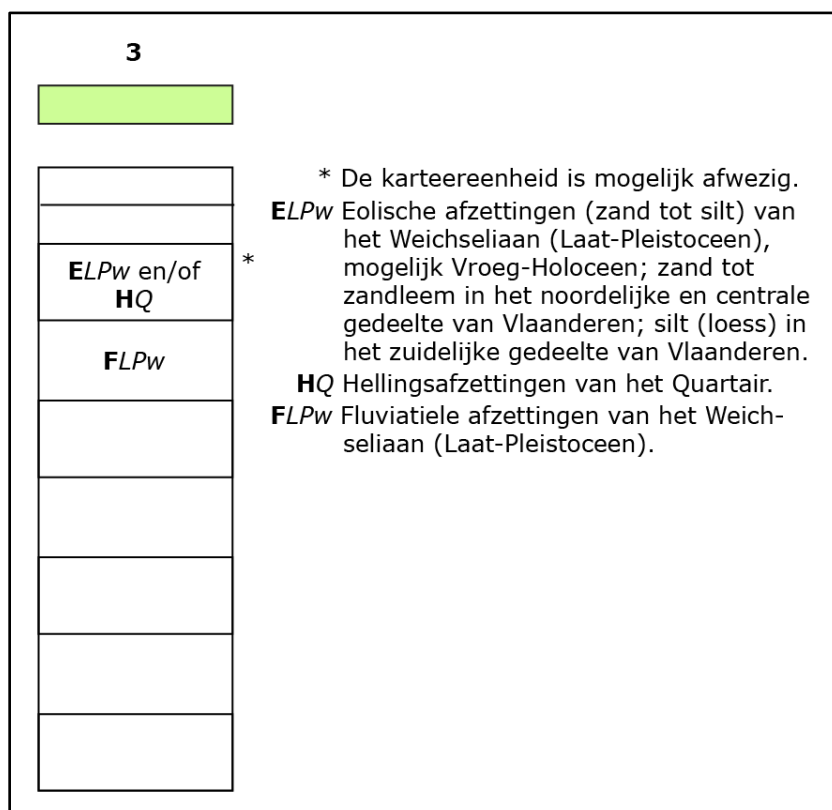
Figuur 12 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 13 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 14 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering⁷

De eerste betrouwbare vermelding van Poperinge stamt uit 987, als in een document de bezittingen worden beschreven die de Sint-Bertinusabdij uit Saint-Omer in Poperinge heeft. In sommige bronnen worden vermeldingen van de stad vanaf 431 of 668 of 877 aangegeven, al zijn die bronnen twijfelachtig. Poperinge of 'Pupringahem' een vroegmiddeleeuws *inga(hem)* suffix wordt etymologisch uitgelegd als *Pupurn-inga-haim* of de woonst van de familie van Pupurn. Zeker in de 10de eeuw, maar mogelijk al vanaf de 8ste eeuw, behoort het domein Poperinge tot het bezit van de Sint-Bertinusabdij. Dit maakt de latere stad meteen tot een buitenbeentje binnen de historische steden in Vlaanderen. Ze viel niet onder het gezag van de graaf van Vlaanderen, wat meteen ook verklaart waarom er nooit in versterkingen is voorzien. De ligging aan een Romeinse weg doet vermoeden dat de stad teruggaat op een vroegere Romeinse nederzetting. Daar zijn tot op vandaag geen directe archeologische sporen aan toe te schrijven. De opgravingen in de valleien van de Vleterbeek, Bommelaarsbeek en Robaertbeek geven de laatste jaren in de onmiddellijke omgeving van het centrum wel een beeld van een intensief gebruikt landschap vanaf de ijzertijd. Het verharde wegtracé uit de Romeinse periode (de Steenstraat) werd vastgesteld in de Casselstraat en de Gasthuisstraat tijdens het opvolgen van wegwerkzaamheden in de jaren 1930 en op het einde van de 20ste eeuw. De oudste kern van Poperinge bevindt zich vermoedelijk in de zone, ingesloten binnen de 'driehoek' Hondstraat, Bommelaarsbeek en Vleterbeek. In deze zone kwam de eerste kerk, de Sint-Bertinuskerk, tot stand en was ook de proosdij gelegen van de Sint-Bertinusabdij van Saint-Omer, nl. op de site die gekend staat als het Vroonhof. Dit Vroonhof zou dan mogelijk teruggaan op een nederzetting uit de vroege middeleeuwen. Vanaf het einde van de 11de eeuw profiteert Poperinge mee van de economische groei in het graafschap Vlaanderen, waarvan de textielnijverheid de motor is. Dit resulteert voor Poperinge in stads- en marktrechten in respectievelijk 1147 en 1187, respectievelijk verkregen van graaf Diederik en Filips van den Elzas. De goede band tussen de graaf en de Sint-Bertinusabdij van Sint-Omer zal hierbij ook wel een rol gespeeld hebben. Dankzij de textielnijverheid blijft het inwonersaantal van de stad groeien, zodat op het einde van de 13de eeuw bepaalde ingrepen noodzakelijk zijn. Tussen 1290 en 1305 worden twee nieuwe parochies opgericht, Sint-Jan en Onze-Lieve-Vrouw. Deze parochies zijn gelegen aan de voornaamste uitvalswegen: respectievelijk richting Ieper naar het oosten en richting Sint-Omer naar het westen. Daarnaast worden ook de uitvalswegen richting Veurne en Mesen, maar ook naar Belle en Sint-Winoksbergen - nu in Frankrijk - door bewoning ingenomen en ontstaat een stervormig uitgewerkt bewoningspatroon. Archeologisch onderzoek wijst uit dat de Grote Markt pas zijn huidige omvang krijgt in diezelfde periode, waarbij de bouw van een imposante lakenhalle de rijkdom van de stad moest aantonen. Tot een versterking van de stad - op zijn hoogtepunt bewoond door 8.000 à 10.000 mensen - is het echter niet gekomen. Dit was te wijten aan de privileges die de Vlaamse graaf verleende aan de grote buur, de stad Ieper. Hierdoor werd het de stad, waar de graaf weinig rechten had door de macht van de Sint-Bertinusabdij, verboden versterkingen op te richten. Daarnaast werd

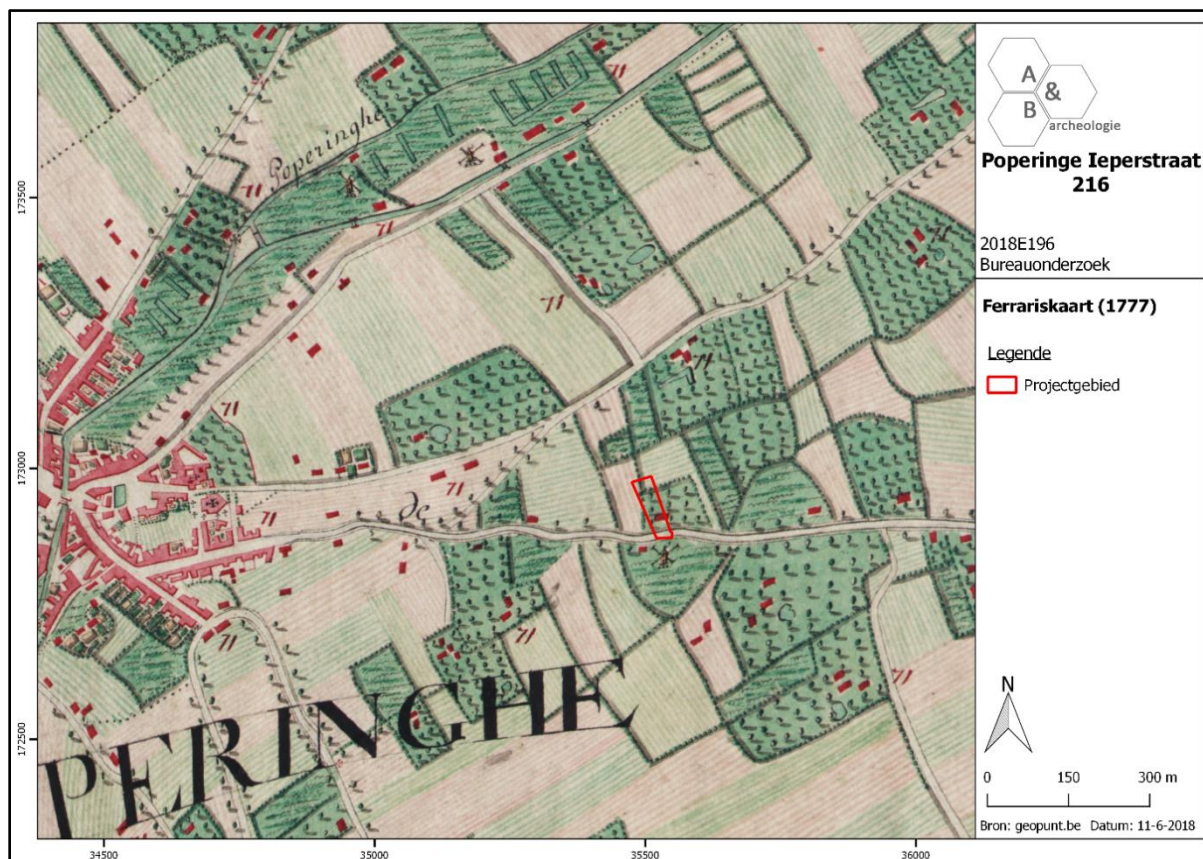
⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Historische stadskern van Poperinge* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300515> (geraadpleegd op 11 juni 2018); Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Poperinge* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121291> (geraadpleegd op 11 juni 2018); Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: *Brouwerij* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/31107> (geraadpleegd op 11 juni 2018).

ook de economie van de stad gefnuikt, doordat ze geen luxetextiel - zoals in Ieper - mochten vervaardigen. De economische crisis in de 14de eeuw, gepaard gaande met sociale protesten, zorgt voor de nodige vernielingen in de regio en ook in Poperinge zelf. In de tweede helft van de 14de eeuw onderneemt de abdij pogingen om de stad nieuwe economische impulsen te geven. De Vleterbeek wordt uiteindelijk, na twee eeuwen, bevaarbaar gemaakt van de IJzer tot aan het centrum van de stad, waardoor de handel opnieuw aansterkt. Dit heeft tot gevolg dat aan de Vleterbeek en/of de Poperingevaart een handelszone ontstaat. Zo wordt een Nieuwe Markt aangelegd op het huidige Burgemeester Bertenplein en worden de achtererven aan de Veurnestraat gebruikt voor ambachtelijke activiteiten o.a. pottenbakkers en leerlooiers. Net als de overige steden en dorpen in de regio, ondergaat Poperinge heel wat belegeringen en verwoestingen in de 15de en 16de eeuw, waardoor de stad in belang afneemt en een kleine speler wordt. Hoewel Poperinge tijdens Wereldoorlog I gelegen was buiten het frontgebied en beperkte oorlogsschade kende, was er toch vernieling of beschadiging van ca. 320 panden.

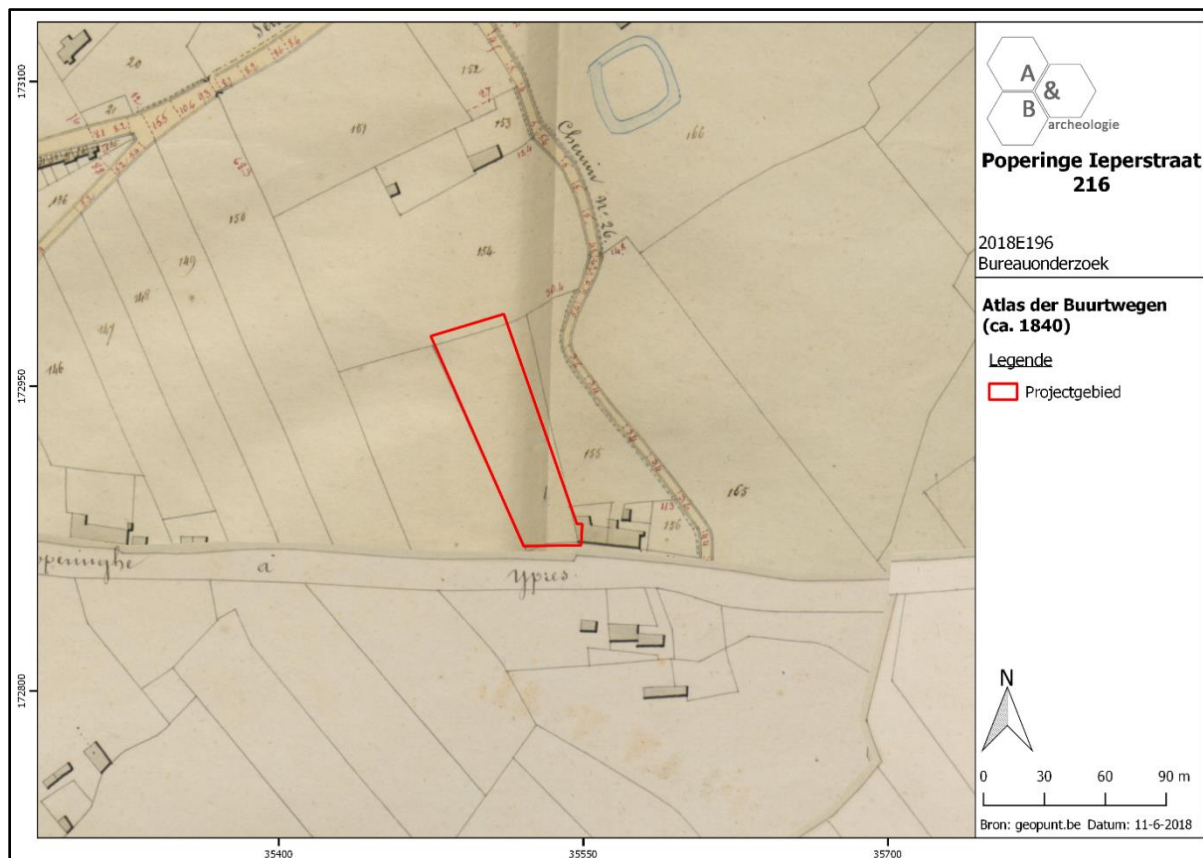
Het plangebied was steeds buiten het stadscentrum gelegen. Het grenst in het zuiden aan de Ieperstraat, de oude verbindingsweg tussen Poperinge en Ieper. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is duidelijk te zien dat het plangebied zich een eind ten oosten van de stadskern bevindt, langsheen de weg naar Ieper in een landelijke omgeving met verspreide bebouwing. Langsheen de Ieperstraat is een gebouw afgebeeld dat zich in het plangebied bevindt; aangezien de projectie op de Ferrariskaart doorgaans een zekere foutenmarge kent en aangezien de 19de-eeuwse, precieze kaarten de bebouwing net ten oosten van het plangebied situeren, kan er vanuit gegaan worden dat de projectie van het plangebied op de Ferrariskaart iets naar het westen moet opschuiven. De huidige gebouwen op deze locatie (Ieperstraat 220-222) gaan momenteel terug tot eind 19de-begin 20ste eeuw en hoorden toe aan een brouwerij. De percelen zijn in gebruik als akker of bebost perceel. Aan de overzijde van de straat wordt een molen afgebeeld, deze wordt op de Vandermaelenkaart benoemd als de Middelbergmolen. De staakmolen werd reeds vermeld in 1461. Hij werd vernoemd naar het toponiem Middelburg, ook de nabijgelegen herberg droeg deze naam. De molen brandde af in 1908 en werd niet meer herbouwd. Het voormalige molenaarshuis bestaat nog steeds.⁸

De 19de- en begin 20ste-eeuwse kaarten tonen steeds een onbebouwd perceel. Op de Vandermaelenkaart is te zien dat het terrein zich op een helling naar het zuiden bevindt, op de topografische kaarten van eind 19de-begin 20ste eeuw en op de loopgravenkaart van 1917-1918 wordt een hoogtelijn aangeduid min of meer centraal in het plangebied. Binnen de grenzen van het plangebied worden op de kaart van 1917-1918 geen WO I-structuren aangeduid. Later in de 20ste eeuw verandert de omgeving ingrijpend: het huidige stratenpatroon komt tot ontwikkeling, de bebouwing in de omgeving neemt toe en ook het perceel wordt bebouwd. Op de luchtfoto van 1971 is reeds bebouwing op het plangebied te zien, maar de foto is te weinig gedetailleerd om dit nauwer te kunnen interpreteren. Op de luchtfoto van 1979-1990 is de huidige bebouwing reeds aanwezig.

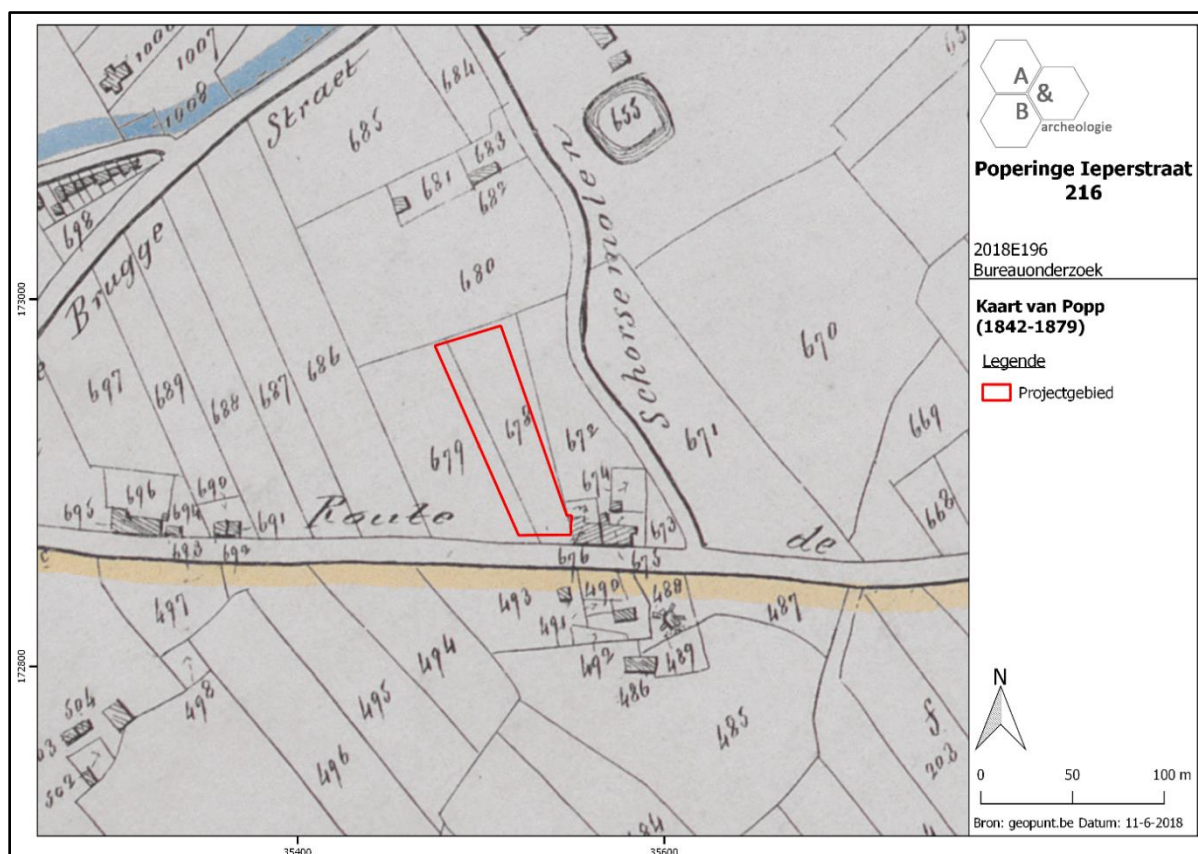
⁸ <http://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?AdvSearch=4037>

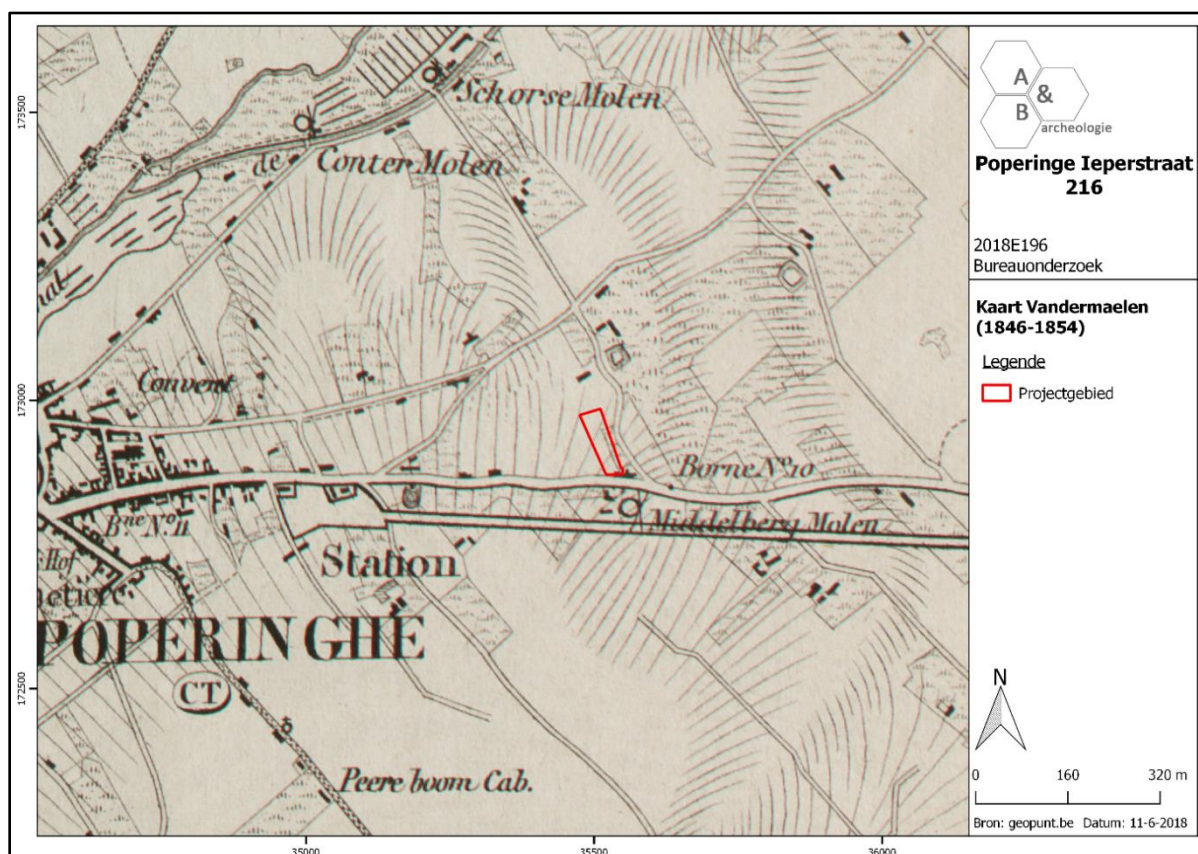
Figuur 16 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 17 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

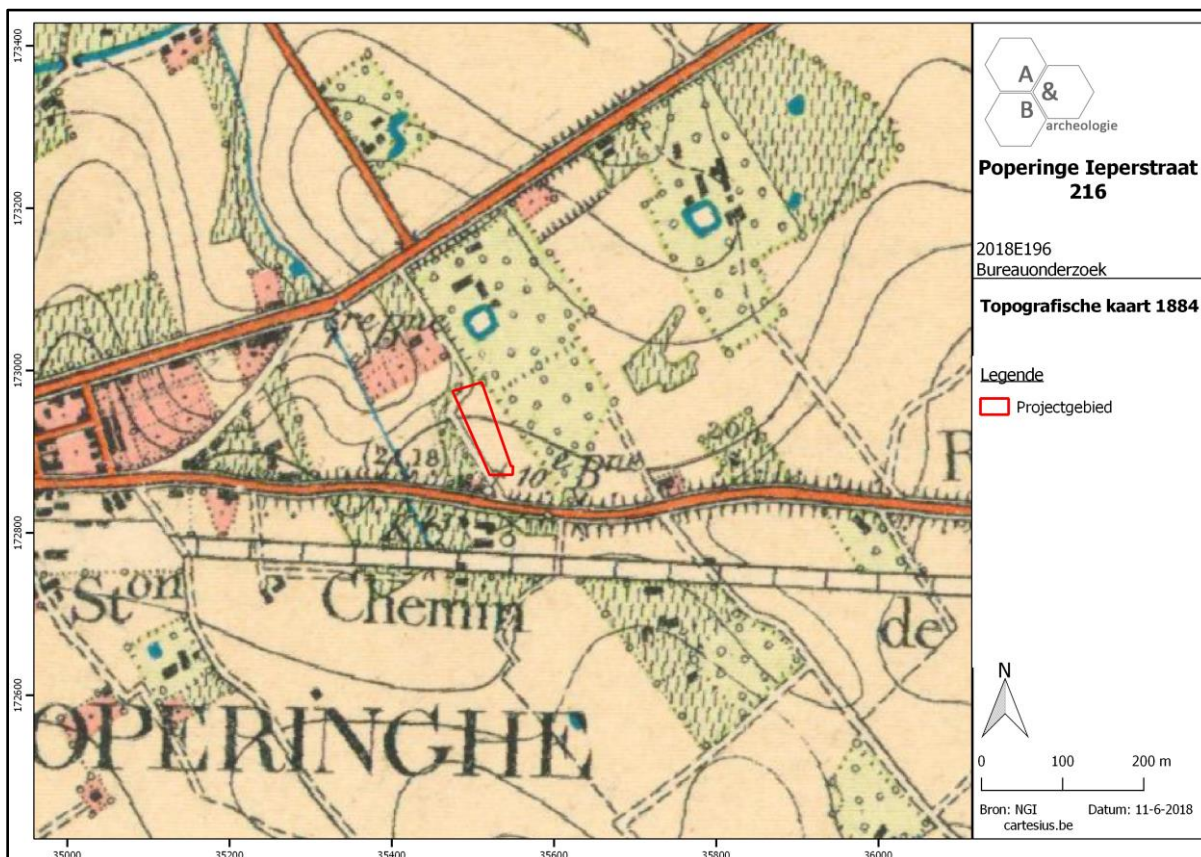
Figuur 18 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).

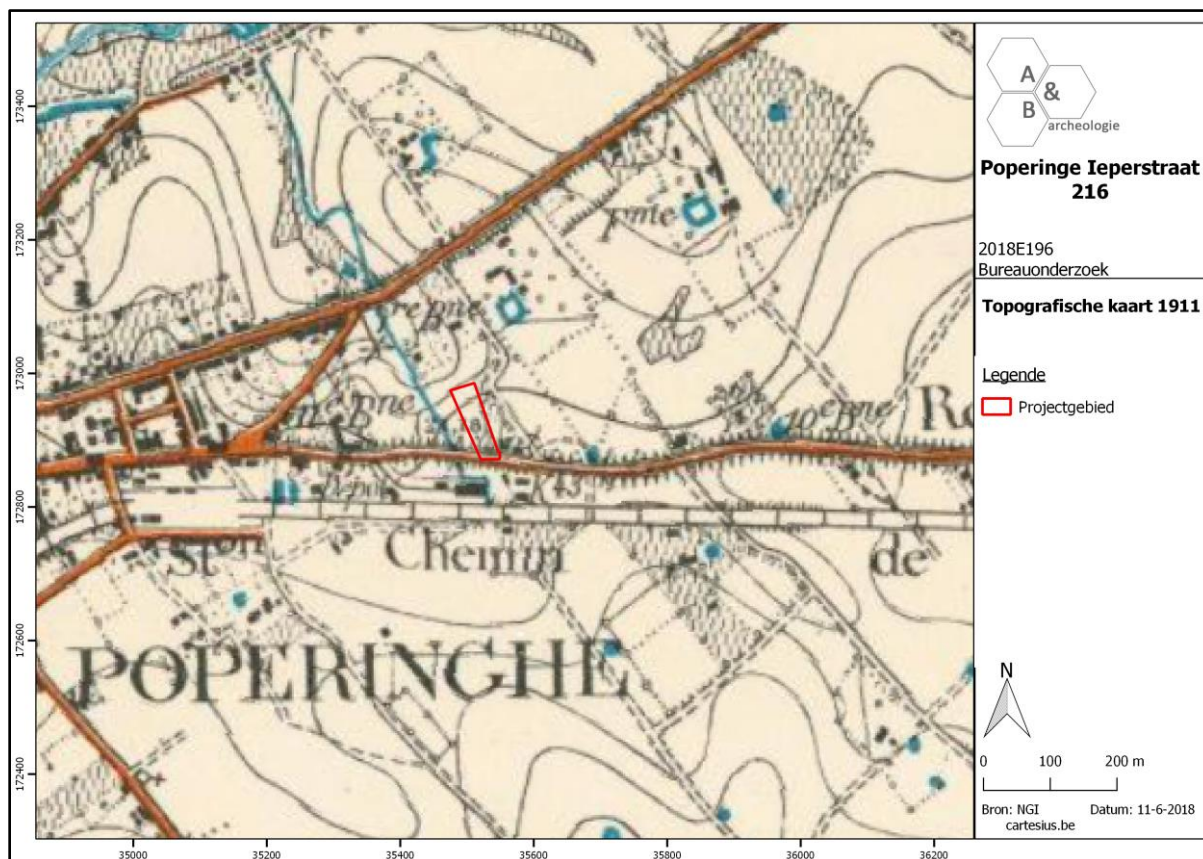
Figuur 19 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

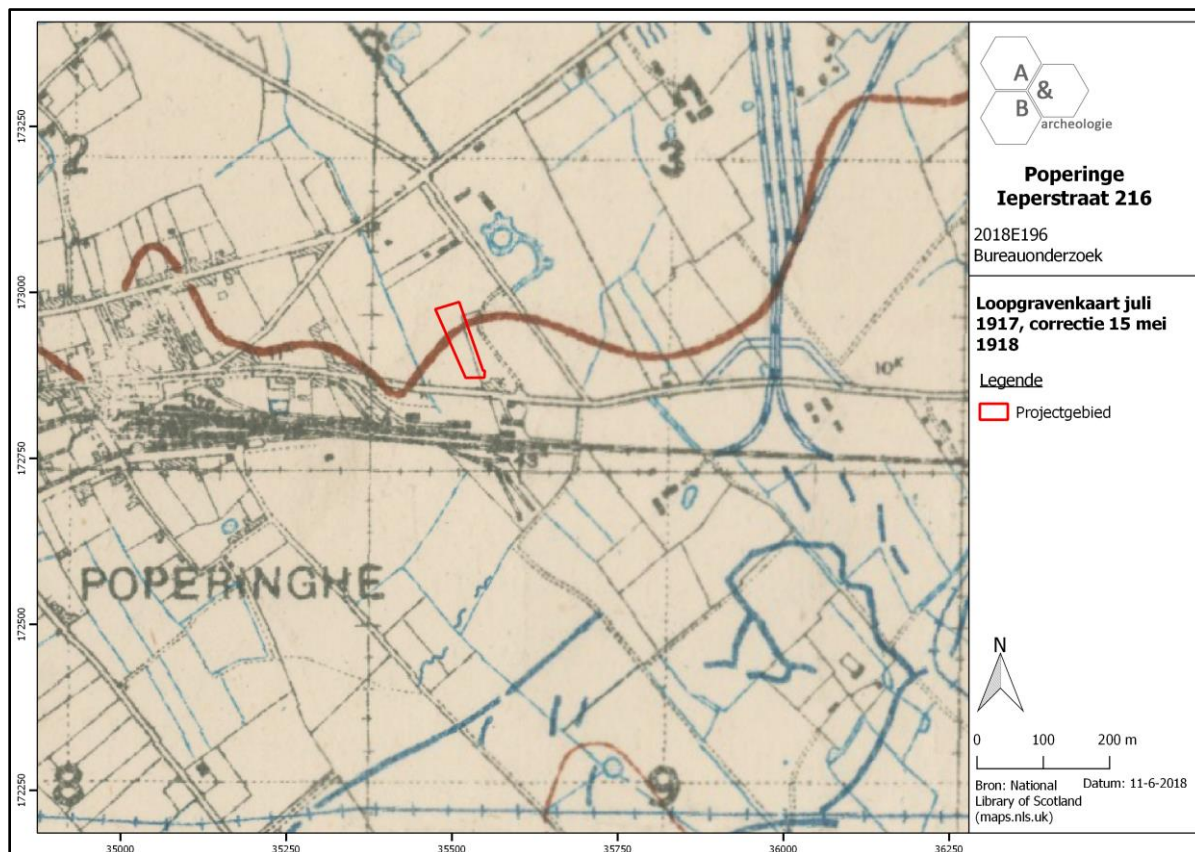
Figuur 20 Beeld op de Ieperstraat en de Middelbergmolen rond 1900. Het plangebied bevindt zich net links van de foto (bron: <http://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?AdvSearch=4037>).

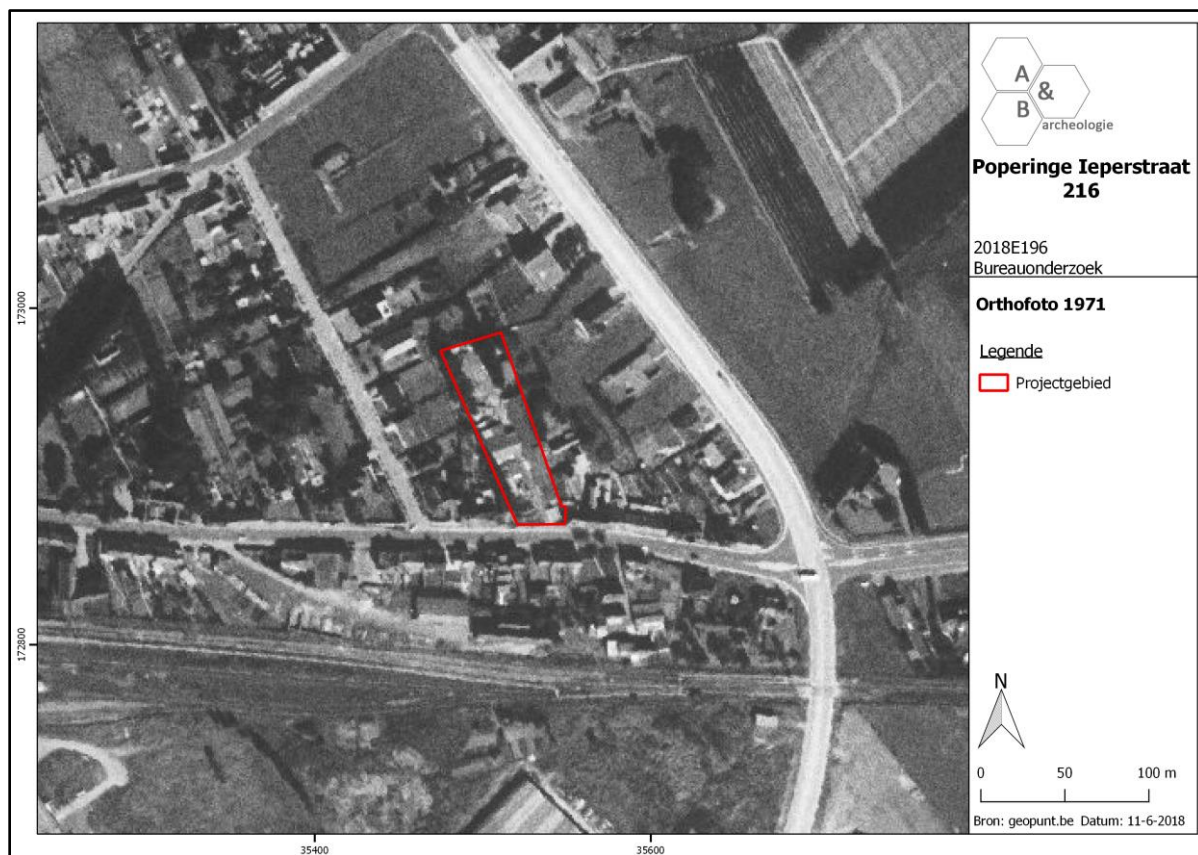
Figuur 21 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 23 Uitsnede uit de loopgravenkaart van 1917-1918 (bron: maps.nls.uk).

Figuur 24 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

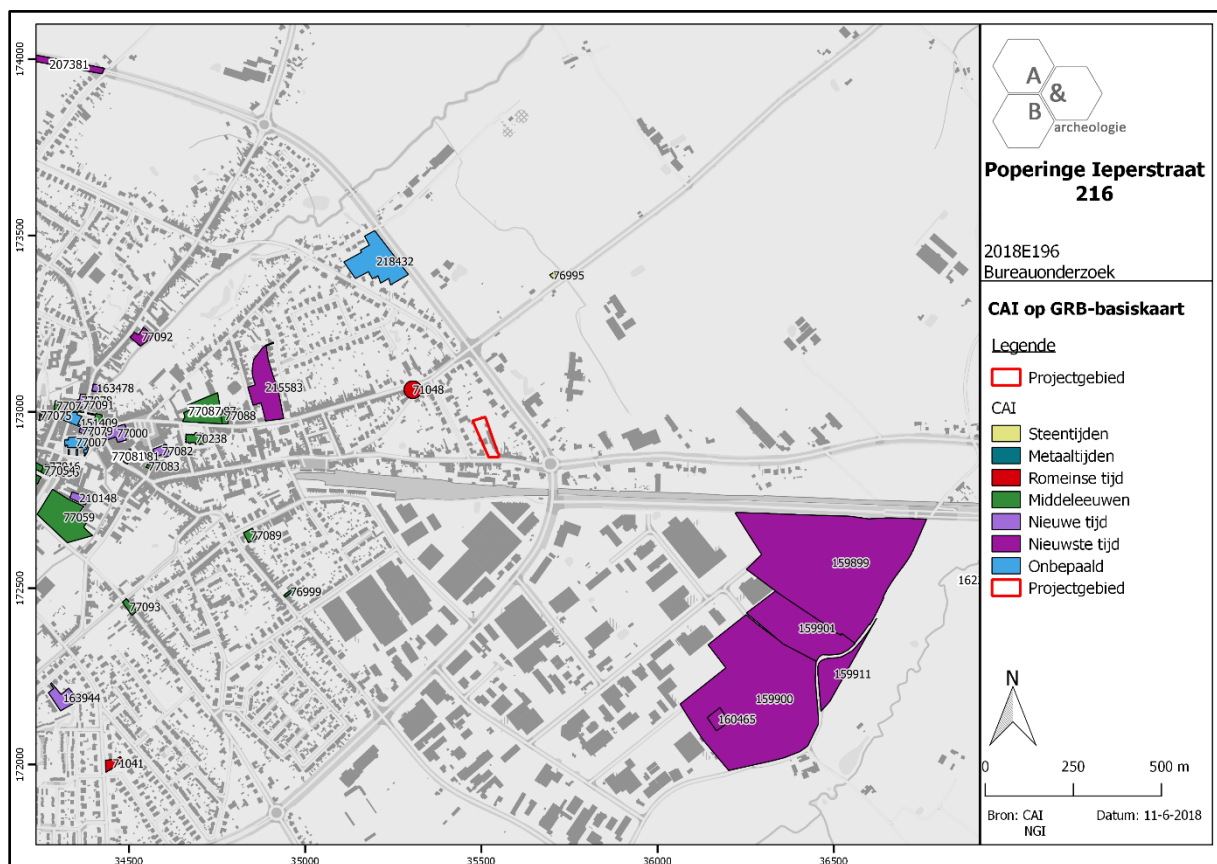

Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

Op de Centrale Archeologische Inventaris zijn een aantal sites aangegeven in de ruimere omgeving van het plangebied. Op de site vond nog geen archeologisch onderzoek plaats. De sites gekend in het centrum van Poperinge betreffen vindplaatsen die te maken hebben met de stadsontwikkeling en zijn minder relevant voor het plangebied.

CAI Locatie 71048, ten noordwesten van het plangebied, duidt op de plek waar in 1934 een bronzen munt van Romeinse keizer Galerius (geslagen in de periode 294-311) en een neolithisch driehoekig werktuig in silex werden aangetroffen als losse vondst. Iets verder naar het noorden werd bij een recent proefsleuvenonderzoek in de Komstraat een Romeinse site aangetroffen (CAI Locatie 218432), met paalkuilen en enkele afvalkuilen met scherven, die werden geïnterpreteerd als off site fenomenen. Er werd geen vervolgonderzoek geadviseerd. Bij een grootschalig onderzoek op het industrieterrein Sappenleen, ten zuidoosten van het plangebied, werden voornamelijk sporen uit de Eerste Wereldoorlog aangetroffen: loopgraven, bunkers, verwijzingen naar smalspoorwegen, bomkraters, munitiedumps, een aantal kuilen met botresten van paarden en hoefijzers, ... Er werden echter ook oudere sporen teruggevonden: kleine concentraties lithische artefacten uit de steentijden; paalgaten, kuilen, een greppel en een brandrestengraf uit de ijzertijd; een mogelijk Karolingisch greppelsysteem; een greppelsysteem uit de 10de tot 14de eeuw; een middeleeuwse sporencluster bestaande uit een aantal kuilen en een gracht/greppel en een aantal individuele sporen; 18de-eeuwse perceelsgreppels (CAI Locaties 159899, 159900, 159901, 159911, 160465).

Figuur 27 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied is gelegen in een eertijds landelijke omgeving ten oosten van de stadskern van Poperinge, langsheen de oude verbindingsweg met Ieper. Tussen eind 18de eeuw en ca. midden 20ste eeuw was het plangebied onbebouwd en vermoedelijk in gebruik als landbouwgrond en/of bebost perceel. De laatste decennia stonden er een aantal gebouwen en loodsen op het terrein, dat dienst deed als houthandel en -opslagplaats. Deze gebouwen zijn niet onderkelderd. Hoewel het noordelijke deel van het terrein lager is gelegen dan het zuidelijke deel, lijken er geen grootschalige, diepgaande verstoringen te hebben plaatsgevonden op de site. Het hoogteverschil is reeds merkbaar op 19de-eeuwse kaarten en heeft dus waarschijnlijk een natuurlijke oorsprong.
- Hoewel het plangebied zelf niet gekarteerd is, kan er een matig droge zandleembodem met textuur B horizont verwacht worden. Het terrein is gelegen buiten de vallei van de Vleterbeek, en volgens de geologische kaart bevinden er zich geen afdekkende lagen bovenop Pleistocene moederbodem.
- Hoewel er nog niet zo veel archeologische gegevens voorhanden zijn voor de landelijke omgeving ten oosten van de stadskern van Poperinge, zijn er de laatste jaren een aantal onderzoeken gebeurd die aantonen dat deze regio reeds sinds lang werd gefrequenteerd, bewerkt en bewoond. Echte nederzettingssites werden in de omgeving van het plangebied evenwel nog niet aangetroffen. Er is geen specifiek risico op het aantreffen van oorlogsmunitie of sporen uit de Eerste Wereldoorlog aangezien deze zone zich achter het front bevond; wel moet er rekening mee gehouden worden dat de Ieperweg vermoedelijk druk gebruikt werd tijdens het oorlogsgebeuren en dat dit mogelijk resulteerde in het achterlaten van materiële resten op het plangebied.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

De bomen binnen het plangebied worden gerooid, de gebouwen worden afgebroken, de verharding wordt weggenomen. Vervolgens wordt de grond bouwrijp gemaakt en wordt een appartementsgebouw aan de straatzijde opgetrokken, alsook 5 huizen achteraan en garages zowel centraal als achteraan. Bij elke woning wordt een tuin en terras aangelegd. Er wordt langsheen de oostelijke perceelsgrens over de volledige lengte van het perceel een ontsluitingsweg aangelegd, zodat alle gebouwen en garages goed bereikbaar zijn. De tussenliggende ruimte wordt deels verhard, deels ingericht als groenzone. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied: rooien van de bomen, het slopen van de gebouwen, het bouwrijp maken van de percelen, aanleg wegenis en nutsleidingen, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen, groenzones en verhardingen. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. Algemeen kan uitgegaan worden van een verstoring tot 60cm diepte, met plaatselijk diepere sleufvormige of puntsgewijze ingrepen voor nutsleidingen en -voorzieningen en funderingen. Er worden geen kelders voorzien onder de gebouwen.

Het plangebied kent een bepaalde archeologische verwachting voor sites met grondsporen uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Het terrein is gelegen buiten de vallei van de Vleterbeek, en volgens de geologische kaart bevinden er zich geen afdekkende lagen bovenop Pleistocene moederbodem. Er is hierdoor geen verhoogde verwachting voor in situ bewaarde steentijdartefactensites. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van die aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van de eertijds landelijke regio ten oosten van de stadskern van Poperinge, waarin enkele belangrijke lokale handelsassen waren gelegen. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, aangezien de gronden momenteel nog bebouwd zijn, en deels met bomen begroeid.

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of het minste impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer 'verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem' (landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering/metaaldetectie). Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient men verder over te gaan tot een 'vooronderzoek met ingreep in de bodem' (verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten). In het geval een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie vooral aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet noodzakelijk om uit te voeren. Hoewel de bodemopbouw niet exact gekend is, kan deze ook achterhaald worden bij het proefsleuvenonderzoek (dat wel wordt geadviseerd, zie verder). Er zijn geen aanwijzingen dat de site een verhoogde trefkans heeft voor in situ bewaarde steentijdartefactensites.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken: magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar enz.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag, ca. 20cm diep, wordt hierbij afgezocht door middel van parallelle looplijnen met of zonder een bepaalde tussenafstand.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden worden waarin zich bv. *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden volgens een bepaald grid met optimale spreiding opgesteld.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet noodzakelijk om uit te voeren. Er zijn geen aanwijzingen dat de site een verhoogde trefkans heeft voor *in situ* bewaarde steentijdartefactensites.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk om archeologische sites met grondsporen op te sporen. Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het plangebied is gelegen in een eertijds landelijke omgeving ten oosten van de stadskern van Poperinge, langsheen de oude verbindingsweg met Ieper. Tussen eind 18de eeuw en ca. midden 20ste eeuw was het plangebied onbebouwd en vermoedelijk in gebruik als landbouwgrond en/of bebost perceel. De laatste decennia stonden er een aantal gebouwen en loodsen op het terrein, dat dienst deed als houthandel en -opslagplaats. Deze gebouwen zijn niet onderkelderd. Hoewel het noordelijke deel van het terrein lager is gelegen dan het zuidelijke deel, lijken er geen grootschalige, diepgaande verstoringen te hebben plaatsgevonden op de site. Het hoogteverschil is reeds merkbaar op 19de-eeuwse kaarten en heeft dus waarschijnlijk een natuurlijke oorsprong. Er vond op het terrein zelf nog geen archeologisch onderzoek plaats. Hoewel er nog niet zo veel archeologische gegevens voorhanden zijn voor de landelijke omgeving ten oosten van de stadskern van Poperinge, zijn er de laatste jaren een aantal onderzoeken gebeurd die aantonen dat deze regio reeds sinds lang werd gefrequenteerd, bewerkt en bewoond.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Neen.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Neen.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De bomen binnen het plangebied worden gerooid, de gebouwen worden afgebroken, de verharding wordt weggenomen. Vervolgens wordt de grond bouwrijp gemaakt en wordt een appartementsgebouw aan de straatzijde opgetrokken, alsook 5 huizen achteraan en garages zowel centraal als achteraan. Bij elke woning wordt een tuin en terras aangelegd. Er wordt langsheen de oostelijke perceelsgrens over de volledige lengte van het perceel een ontsluitingsweg aangelegd, zodat alle gebouwen en garages goed bereikbaar zijn. De tussenliggende ruimte wordt deels verhard, deels ingericht als groenzone. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied: rooien van de bomen, het slopen van de gebouwen, het bouwrijp maken van de percelen, aanleg wegenis en nutsleidingen, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen, groenzones en verhardingen. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. Algemeen kan uitgegaan worden van een verstoring tot 60cm diepte, met plaatselijk diepere sleufvormige of puntsgewijze ingrepen voor nutsleidingen en -voorzieningen en funderingen. Er worden geen kelders voorzien onder de gebouwen.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Er dient een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden over het volledige plangebied. Dit onderzoek bestaat uit het aanleggen van parallelle sleuven. De sleuven hebben als doel om het archeologisch potentieel van het terrein in kaart te brengen. Zijn er archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het ook belangrijk om de verstoringsgraad in kaart te brengen. Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones afgebakend worden? Afsluitend is het belangrijk om alle gegevens samen te beschouwen om zodoende een uitspraak te kunnen doen over het potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek nodig is in de vorm van een opgraving, over een deel of volledig het terrein, of kan er overgegaan worden tot een vrijgave bij afwezigheid van archeologische sporen. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Poperinge Ieperstraat 216 (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingrepen groter zijn dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is 3828m² groot en heeft een noordnoordwest-zuidzuidoost georiënteerde rechthoekige vorm, dwars op de Ieperstraat. Het terrein is momenteel in gebruik als houthandel en bestaat uit een gebouw langsheen de westelijke perceelsgrens en enkele loodsen langsheen de oostelijke grens. Deze gebouwen liggen op enige afstand van de straat en zijn te bereiken via een oppervlakkig verharde weg. Geen van de gebouwen is onderkelderd. De tussenliggende ruimte doet dienst als stockageplaats voor hout. Achteraan het plangebied is een groenzone aanwezig met daarin enkele bomen.

Het plangebied is gelegen in een eertijds landelijke omgeving ten oosten van de stadskern van Poperinge, langsheen de oude verbindingsweg met Ieper. Tussen eind 18de eeuw en ca. midden 20ste eeuw was het plangebied onbebouwd en vermoedelijk in gebruik als landbouwgrond en/of bebost perceel. De laatste decennia stonden er een aantal gebouwen en loodsen op het terrein, dat dienst deed als houthandel en -opslagplaats. Deze gebouwen zijn niet onderkelderd. Hoewel het noordelijke deel van het terrein lager is gelegen dan het zuidelijke deel, lijken er geen grootschalige, diepgaande verstoringen te hebben plaatsgevonden op de site. Het hoogteverschil is reeds merkbaar op 19de-eeuwse kaarten en heeft dus waarschijnlijk een natuurlijke oorsprong. Hoewel het plangebied zelf niet gekarteerd is, kan er een matig droge zandleembodem met textuur B horizont verwacht worden. Het terrein is gelegen buiten de vallei van de Vleterbeek, en volgens de geologische kaart bevinden er zich geen afdekkende lagen bovenop Pleistocene moederbodem. Hoewel er nog niet zo veel archeologische gegevens voorhanden zijn voor de landelijke omgeving ten oosten van de stadskern van Poperinge, zijn er de laatste jaren een aantal onderzoeken gebeurd die aantonen dat deze regio reeds sinds lang werd gefrequenteerd, bewerkt en bewoond. Echte nederzettingssites werden in de omgeving van het plangebied evenwel nog niet aangetroffen. Er is geen specifiek risico op het aantreffen van oorlogsmunitie of sporen uit de Eerste Wereldoorlog aangezien deze zone zich achter het front bevond; wel moet er rekening mee gehouden worden dat de Ieperweg vermoedelijk druk gebruikt werd tijdens het oorlogsgebeuren en dat dit mogelijk resulteerde in het achterlaten van materiële resten op het plangebied.

De bomen binnen het plangebied worden gerooid, de gebouwen worden afgebroken, de verharding wordt weggenomen. Vervolgens wordt de grond bouwrijp gemaakt en wordt een appartementsgebouw aan de straatzijde opgetrokken, alsook 5 huizen achteraan en garages zowel centraal als achteraan. Bij elke woning wordt een tuin en terras aangelegd. Er wordt langsheen de oostelijke perceelsgrens over de volledige lengte van het perceel een ontsluitingsweg aangelegd, zodat alle gebouwen en garages goed bereikbaar zijn. De tussenliggende ruimte wordt deels verhard, deels ingericht als groenzone. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied: rooien van de bomen, het slopen van de gebouwen, het bouwrijp maken van de

percelen, aanleg wegen en nutsleidingen, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen, groenzones en verhardingen. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. Algemeen kan uitgegaan worden van een verstoring tot 60cm diepte, met plaatselijk diepere sleufvormige of puntsgewijze ingrepen voor nutsleidingen en -voorzieningen en funderingen. Er worden geen kelders voorzien onder de gebouwen.

Het plangebied kent een bepaalde archeologische verwachting voor sites met grondsporen uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Het terrein is gelegen buiten de vallei van de Vleterbeek, en volgens de geologische kaart bevinden er zich geen afdekkende lagen bovenop Pleistocene moederbodem. Er is hierdoor geen verhoogde verwachting voor in situ bewaarde steentijdartefactensites. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van die aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van de eertijds landelijke regio ten oosten van de stadskern van Poperinge, waarin enkele belangrijke lokale handelsassen waren gelegen. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, aangezien de gronden momenteel nog bebouwd zijn, en deels met bomen begroeid.

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefsleuvenonderzoek. De modaliteiten van dit verder vooronderzoek met ingreep in de bodem worden behandeld in het programma van maatregelen.

5. Bibliografie

- <https://inventaris.onroenderfgoed.be>
- <https://cai.onroenderfgoed.be/>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <http://www.cartesius.be/CartesiumPortal/>
- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://www.google.be/maps>
- <http://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?AdvSearch=4037>

6. Bijlages

- Figurenlijst

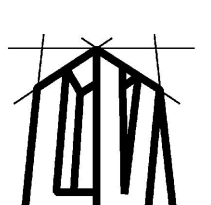
Figuur 1 Zicht op het plangebied op de meest recente luchtfoto van 2017 (bron: geopunt.be).	7
Figuur 2 Zicht vanuit het zuiden op het plangebied (bron: https://www.google.com/maps).	8
Figuur 3 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).	10
Figuur 4 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	11
Figuur 5 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	12
Figuur 6 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).	12
Figuur 7 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)...	13
Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).	14
Figuur 9 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).	14
Figuur 10 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).	15
Figuur 11 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).	16
Figuur 12 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	17
Figuur 13 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	17
Figuur 14 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	18
Figuur 15 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	18
Figuur 16 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	21
Figuur 17 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	21
Figuur 18 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).	22
Figuur 19 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).	22
Figuur 20 Beeld op de Ieperstraat en de Middelbergmolen rond 1900. Het plangebied bevindt zich net links van de foto (bron: http://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?AdvSearch=4037).	23
Figuur 21 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 (bron: cartesius.be en NGI).	23
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 (bron: cartesius.be en NGI).	24
Figuur 23 Uitsnede uit de loopgravenkaart van 1917-1918 (bron: maps.nls.uk).	24
Figuur 24 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).	25
Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).	25
Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).	26
Figuur 27 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).	27

Bijlage: Ontwerpplannen (bron: initiatiefnemer).

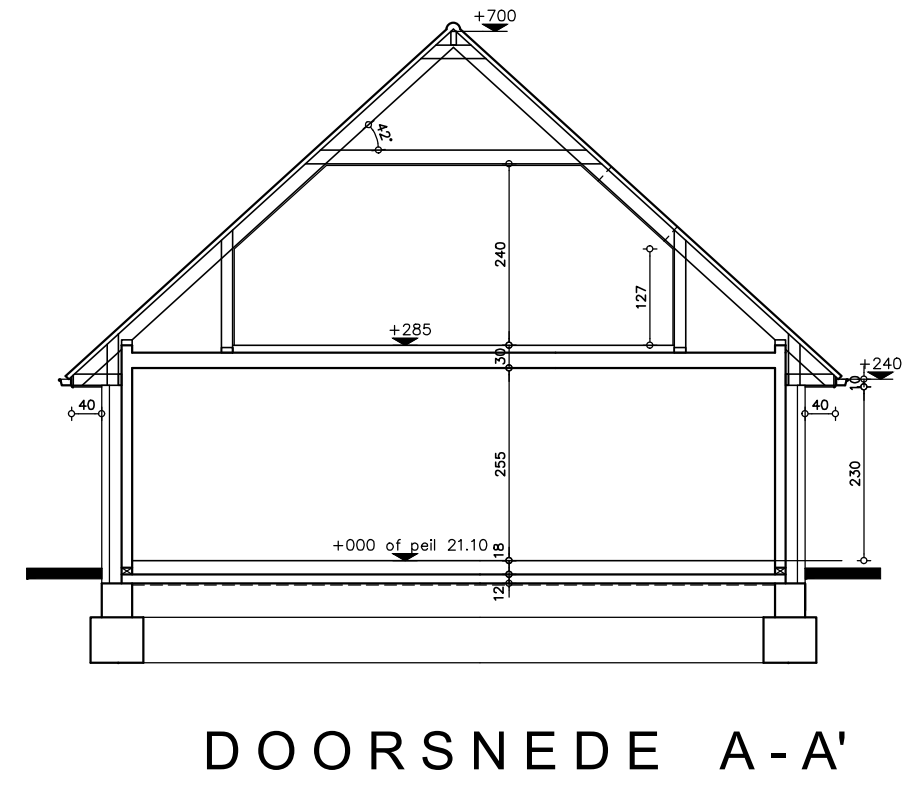
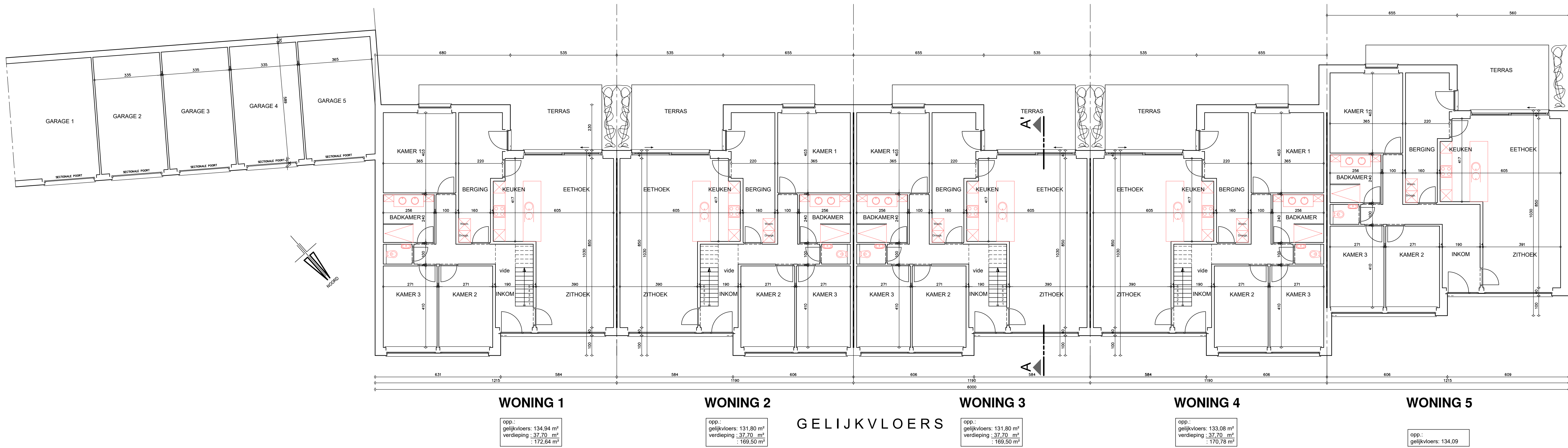
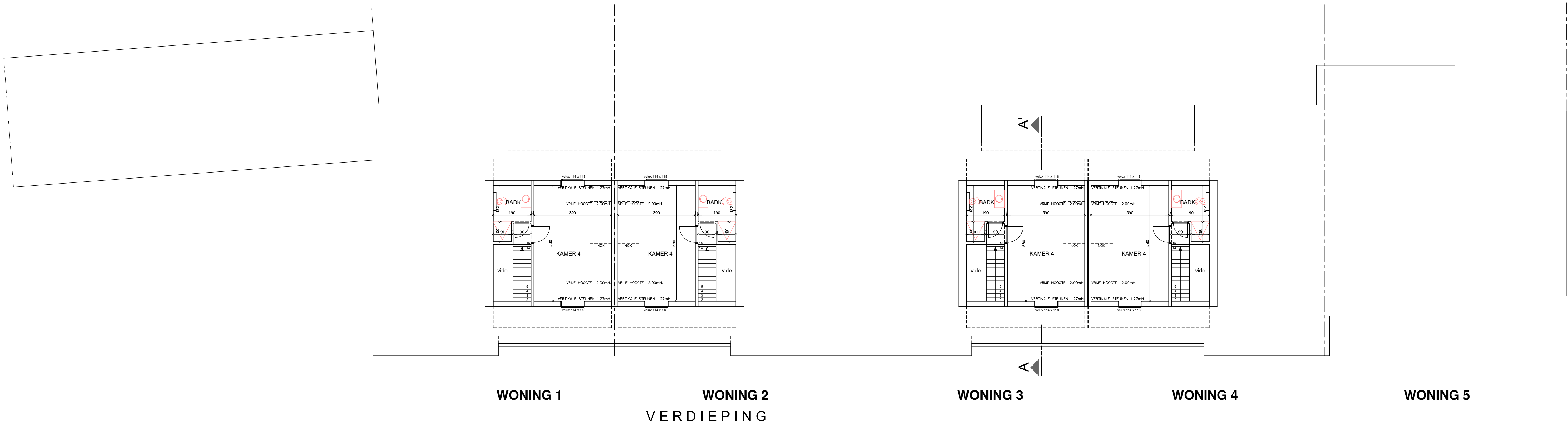
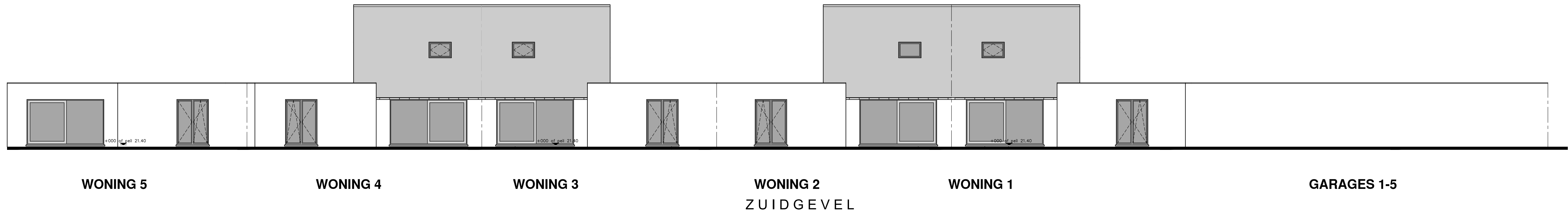
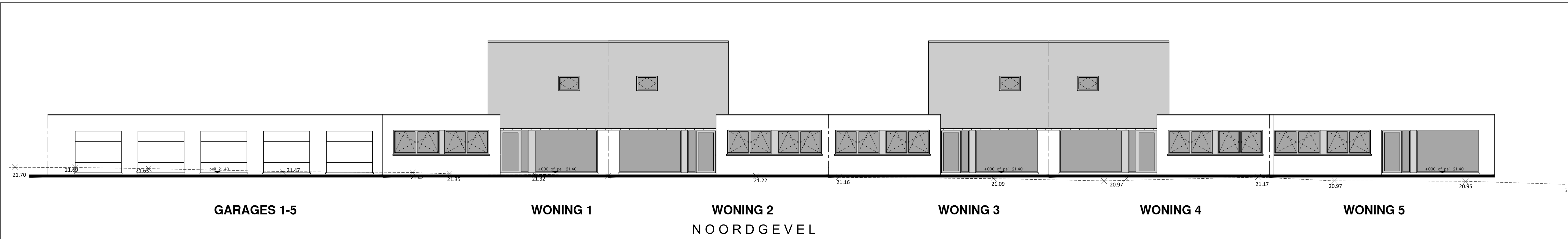
INPLANTINGSPLAN

SCHAAL 1 / 200

PROVINCIE			GEMEENTE		
WEST-VLAANDEREN			POPERINGE		
VOORWERP					
BOUWEN VAN WONINGENGROEP EN MEERGEZINSWONING + GARAGES					
BOUWPLAATS		IEPERSTRAAT 216 8970 POPERINGE			
BOUWHEER		MBV ONTWIKKELING PROONES 27 8970 POPERINGE			
DATUM	12/03/2018		SCHAAL		1/200
DOSSIER	1711/1650	V	PLAN	3/3	VOORONTWERP INPLANTING
DE BOUWHEER			 LUC VANDEWYNCKEL ARCHITECT BYRA e-mail ARCHITECT@VANDEWYNCKEL.be KLEIPUTTENDREEF 21 8970 POPERINGE tel. 057/33.61.92 fax. 057/33.80.37		
WIJZIGINGEN					

PROVINCE WEST-VLAANDEREN		GEMEENTE POPERINGE	
VOORWERP BOUWEN VAN WONINGENGROEP EN MEERGEZINSWONING + GARAGES			
BOUWPLAATS		IEPERSTRAAT 216 8970 POPERINGE	
BOUWHEER		MBV ONTWIKKELING PROONES 27 8970 POPERINGE	
DATUM	12/03/2018	SCHAAL	1/100
DOSSIER	1711/1650	V	PLAN 1/3 VOORONTWERP MEERGEZINSWONING
DE BOUWHEER		 LUC VANDEWYNCKEL ARCHITECT	
WUZJINGEN		e-mail ARCHITECT@VANDEWYNCKEL.be KLEIPUTENDREEF 21 8970 POPERINGE tel. 057/33.61.92 fax. 057/33.80.37	

PROVINCE	GEMEENTE		
WEST-VLAANDEREN	POPERINGE		
VOORWERP	BOUWEN VAN WONINGENGROEP EN MEERGEZINSWONING + GARAGES		
BOUWPLAATS	IEPERSTRAAT 216 8970 POPERINGE		
BOUWHEER	MBV ONTWIKKELING PROONES 27 8970 POPERINGE		
DATUM	12/03/2018	SCHAAL	1/100
DOSSIER	1711/1650	V	PLAN 2/3
DE BOUWHEER		 LUC VANDEWYNCKEL ARCHITECT	
WIJZIGINGEN		e-mail: ARCHITECT@VANDEWYNCKEL.BE KLEIPUTTENDREEF 21 8970 POPERINGE tel. 057/33.61.92 fax. 057/33.80.37	